

Svar på skriftligt spørgsmål om vårdnadshavarnas samarbetskyldighet i lagen om patientens ställning och rättigheter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 107/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd:

Tänker regeringen bereda ett lagförslag till ändring av lagen om patientens ställning och rättigheter för att trygga barns hälsa i situationer där vårdnadshavarna till ett barn som inte kan fatta beslut om vård eller behandling är oeniga i fråga om vården eller behandlingen av barnet, samt för att trygga hälso- och sjukvårdsproffsens rättssäkerhet i dessa situationer?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Det finns olika bestämmelser i lagstiftningen om såväl företrädande av minderåriga som självständigt beslutsfattande. I samband med att lagstiftningen om hälso- och sjukvården har setts över har det konstaterats att lagstiftningen till exempel inte tar ställning till varken när en vårdnadshavares eller alla vårdnadshavares samtycke krävs, eller vad som ska göras om vårdnadshavarna är oeniga sinsemellan. Gällande lag om patientens ställning och rättigheter reglerar inte situationer där vårdnadshavarna till ett barn som inte kan fatta beslut om sin vård eller behandling har olika uppfattning om vården eller behandlingen av barnet. Riksdagens justitieombudsman har i sin beslutspraxis konstaterat att bägge vårdnadshavares samtycke krävs om föräldrarna har delad vårdnad om barnet. Riksdagens justitieombudsman har också påpekat att lagstiftningen bör preciseras i detta avseende.

Artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter uttrycker att det vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har juridiskt ansvar för barnet, och ska för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder.

Enligt statsminister Marins regeringsprogram ska självbestämmanderätten för personer som använder social- och hälsovårdstjänster stärkas genom lagstiftning. Vid social- och hälsovårdsmi-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 107/2020 rd

nisteriet bereds, i enlighet med regeringsprogrammet, lagstiftning om patienters och socialvårdsklienters ställning och rättigheter. Lagberedningsprojektet syftar till reform av bland annat lagen om patientens ställning och rättigheter, varvid även behoven av precisering av minderårigas självbestämmanderätt, barnets bästa och vårdnadshavarnas ställning kommer att ses över och kartläggas.

Helsingfors den 17 mars 2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru